

Bruxelles, 24.7.2020
COM(2020) 606 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

Agenda și Planul de acțiune ale UE în materie de droguri (2021-2025)

I. Introducere – Un imbold reînnoit în sensul abordării problemei drogurilor în ansamblu

În conformitate cu noua Strategie privind o uniune a securității (2020-2024), Comisia intenționează să intensifice în mod semnificativ acțiunea UE privind combaterea drogurilor ilegale prin intermediul unei noi Agende solide a UE în materie de droguri. În plus față de impactul asupra persoanelor fizice în ceea ce privește pierderea de vieți omenești, deteriorarea stării de sănătate și potențialul neexploatat, se pot constata prejudicii și la nivelul scăderii calității vieții în comunitățile afectate de problema drogurilor. În ceea ce privește piața drogurilor, piața drogurilor ilegale în UE este estimată la o valoare de *cel puțin* 30 de miliarde de euro pe an, reprezentând o sursă majoră de venit pentru grupările de crimă organizată din Uniunea Europeană¹. Este important să fie recunoscute daunele economice semnificative care pot fi atribuite consumului de droguri și, în general, impactul negativ major pe care piața drogurilor îl produce prin legăturile cu activitatea infracțională mai largă, repercusiunile asupra economiei legale, violența în sânul comunităților, impactul asupra mediului, precum și în contextul acționării ca un motor important pentru corupție, care poate submina buna guvernare.

Toate datele disponibile² indică faptul că disponibilitatea generală a drogurilor în Europa este în continuare ridicată, atât în ceea ce privește drogurile naturale, cât și cele sintetice. Piața europeană a drogurilor este din ce în ce mai mult caracterizată de accesul publicului la o gamă largă de produse cu un grad ridicat de puritate și de potență care, în termeni reali, sunt echivalente în general în materie de preț sau mai ieftine decât în ultimul deceniu. Utilizarea heroinei și a altor opioide generează în continuare cea mai mare proporție de consecințe negative asociate consumului de droguri. Principalul coridor al heroinei spre UE este în continuare ruta balcanică, în timp ce regiunea Balcanilor de Vest rămâne o sursă importantă de proveniență pentru planta de cannabis confiscată. Piața cocainei reprezintă a doua cea mai mare piață a drogurilor ilegale din UE, după cannabis. Utilizarea containerelor pentru contrabanda cu cocaină se traduce prin confiscarea unor volume mari de droguri în porturi ca fiind o practică obișnuită, cocaina capturată la nivelul pieței angro din Europa având un grad ridicat de puritate, de cele mai multe ori peste 85 %. Nordul Africii pare să se contureze ca un punct de tranzit din ce în ce mai important atât pentru transporturile aeriene, cât și pentru transporturile maritime de cocaină și rășină de cannabis, având ca destinație piața europeană și, eventual, alte piețe.

În plus, o capacitate semnificativă de producție de cannabis și droguri sintetice este înregistrată la nivelul UE. În ceea ce privește substanțele psihoactive noi, deși numărul de cazuri noi depistate în Europa a înregistrat o scădere, acestea sunt în continuare transportate în mare parte din China și India – fiind și principala sursă a precursorilor de droguri, utilizați în principal în fabricarea ilegală de droguri sintetice în UE. De asemenea, UE pare a fi într-o măsură din ce în ce mai mare utilizată ca zonă de tranzit pentru anumite droguri, precum cocaina, având ca destinație alte piețe, iar drogurile precum opioidele sintetice cu potență mare sunt tranzacționate tot mai mult online și expediate prin poștă. În cele din urmă, în lumea interconectată de astăzi, fenomenul drogurilor înregistrează evoluții semnificative la nivel global. Acest fapt a determinat

¹ OEDT și Europol (2019). EU Drug Markets Report (Raportul privind piețele UE ale drogurilor).

² A se vedea nota de subsol 1.

comunitatea internațională să ajungă la un acord cu privire la consolidarea acțiunilor întreprinse, sporirea cooperării și accelerarea punerii în aplicare a angajamentelor comune asumate în vederea abordării situației globale în materie de droguri, astfel cum se prevede în Declarația ministerială din 2019 a Comisiei ONU privind stupefiantele (CND)³.

Grupurile infracționale organizate, mai mult de o treime dintre acestea fiind direct implicate pe piețele drogurilor⁴, se caracterizează, de asemenea, printr-un grad ridicat de adaptabilitate. În contextul pandemiei de COVID-19, circulația drogurilor în cantități mari între statele membre a rămas în mare măsură neafectată, în ciuda măsurilor de limitare a mișcării persoanelor⁵. Cu toate acestea, măsurile de izolare impuse în contextul COVID-19 au avut un impact perturbator temporar asupra pieței globale a drogurilor, ceea ce a generat situații de deficit și creșterea prețurilor în raport cu anumite droguri⁶. Distanțarea socială a creat în egală măsură perturbări la nivelul distribuției în Europa, iar situația instabilă a condus la creșterea nivelului de violență în rândul furnizorilor și distribuitorilor de nivel mediu⁷. În ceea ce privește aspectele legate de sănătate asociate consumului de droguri, cererea de servicii de tratament și de reducere a consecințelor negative asociate consumului de droguri ar putea continua să crească, în vreme ce asigurarea continuității serviciilor de asistență pentru persoanele care consumă droguri s-a dovedit a fi o provocare în unele state membre, pe fondul deficitului de personal, al întreruperii serviciului și al închiderii unităților⁸. Având în vedere evoluția rapidă a situației, la fel de importante vor fi și identificarea într-un stadiu incipient și elaborarea unor răspunsuri adecvate la potențialul impact pe termen mediu și lung al pandemiei actuale asupra serviciilor asociate drogurilor, a consumului de droguri și a operațiunilor de pe piața drogurilor.

Evaluarea Strategiei UE în materie de droguri (2013-2020)⁹ și a celor două Planuri de acțiune consecutive corespunzătoare acesteia¹⁰ au confirmat faptul că fenomenul drogurilor și provocările aferente trebuie abordate în continuare la nivel național, la nivelul UE și la nivel internațional. Printre aceste constatări, este de remarcă faptul că aspectele legate de securitate și sănătate generate de piețele drogurilor ilegale sunt în continuare elemente-cheie în contextul abordării elementelor orizontale, cu caracter mai amplu, asociate fenomenului drogurilor¹¹. Trebuie să ne bazăm pe activitatea desfășurată în trecut în temeiul Strategiei UE în materie de droguri și reflectată de agențiile UE specializate în domeniul justiției și al afacerilor interne, în special în ceea ce privește

³ Comisia ONU privind stupefiantele, Declarația ministerială privind consolidarea acțiunilor noastre la nivel național, regional și internațional pentru a accelera punerea în aplicare a angajamentelor noastre comune asumate în vederea abordării și combaterii problemei drogurilor la nivel mondial.

⁴ A se vedea nota de subsol 1.

⁵ OEDT și Europol, Piețele UE ale drogurilor – Impactul pandemiei de COVID-19, mai 2020.

⁶ Pentru mai multe informații, a se vedea nota de subsol 5.

⁷ A se vedea nota de subsol 5.

⁸ Pentru mai multe informații, a se vedea OEDT (martie 2020). Implicațiile în contextul COVID-19 în ceea ce privește persoanele care consumă droguri (PWUD) și furnizorii de servicii de droguri.

⁹ JO C 402, 29.12.2012, p. 1.

¹⁰ JO C 351, 30.11.2013, p. 1 și JO C 215, 5.7.2017, p. 21.

¹¹ În ceea ce privește constatările evaluării, a se vedea Documentul de lucru al serviciilor Comisiei: Evaluarea Strategiei UE în materie de droguri (2013-2020) și a Planului de acțiune al UE în materie de droguri (2017-2020), iulie 2020, SWD(2020) 150.

coordonarea și cooperarea, discursul activ și analiza, intensificarea dialogului și a cooperării pe scena internațională, precum și o mai bună înțelegere a tuturor aspectelor legate de fenomenul drogurilor și a impactului intervențiilor. UE are nevoie de o schimbare de paradigmă la nivelul politicii în materie de droguri. Prin urmare, prezenta Agendă consolidează abordarea UE în materie de droguri și prezintă o agendă de politici ambițioase în materie de droguri, în scopul de a genera schimbări concrete și îndrăznețe. Aceasta intensifică eforturile la toate nivelurile politicii în materie de droguri, în special în ceea ce privește dimensiunea securității, acolo unde este mai solidă și prevede acțiuni concrete care vizează soluționarea deficiențelor anterioare.

Agenda UE în materie de droguri a fost elaborată printr-un proces consultativ cu statele membre și cu părțile interesate relevante. Aceasta se întemeiază pe evaluarea la jumătatea perioadei¹² și pe evaluarea finală a Strategiei UE în materie de droguri (2013-2020) și a celor două Planuri de acțiune consecutive corespunzătoare acesteia. Agenda abordează situația drogurilor, astfel cum este descrisă în rapoartele emblematiche ale UE în materie de droguri din 2019 [Raportul european anual privind drogurile¹³, elaborat de Observatorul European pentru Droguri și Toxicomanie (OEDT) și Raportul privind piețele UE ale drogurilor¹⁴, elaborat de OEDT și Europol], precum și în Raportul UNODC privind situația drogurilor la nivel mondial¹⁵. Datele la care se face trimitere în Agenda UE în materie de droguri în ansamblu sunt preluate din aceste rapoarte. De asemenea, are în vedere și Ghidul european privind intervențiile sociale și în materie de sănătate privind problemele legate de droguri¹⁶, în care sunt analizate dovezile de natură tehnică ale răspunsurilor eficiente la situația consumului de droguri.

II. Obiective și principii directoare ale politicii UE în materie de droguri

În contextul unei situații grave în materie de trafic de droguri și în ceea ce privește consumul de droguri ilegale în Europa, Agenda UE în materie de droguri promovează o abordare integrată, echilibrată și multidisciplinară, bazată pe probe, a fenomenului drogurilor la nivel național, la nivelul UE și la nivel internațional.

Obiectivul Agendei UE în materie de droguri este de a proteja cetățenii printr-o mai bună coordonare a acțiunilor care: (i) vor avea un impact semnificativ și măsurabil asupra problemelor legate de securitate și sănătate survenite pe fondul consumului de droguri și al operațiunilor de pe piața drogurilor; și care (ii) vor aborda atât consecințele directe, cât și consecințele indirecte corespunzătoare acestora, inclusiv asocieri cu acte de violență și alte forme grave de criminalitate, probleme de sănătate și la nivel de societate conexe, prejudiciu adus mediului, crescând în același timp nivelul de sensibilizare a opiniei publice și politice în raport cu aceste aspecte.

Agenda UE în materie de droguri are la bază următoarele principii directoare:

¹² COM(2017) 195.

¹³ [http://www.emcdda.europa.eu/publications-database?f\[0\]=field_series_type:404](http://www.emcdda.europa.eu/publications-database?f[0]=field_series_type:404).

¹⁴ <http://www.emcdda.europa.eu/publications/joint-publications/eu-drug-markets-report-2019>.

¹⁵ UNODC, Raport privind situația drogurilor la nivel mondial 2020.

¹⁶ Ghidul european privind intervențiile sociale și în materie de sănătate privind problemele legate de droguri, OEDT. http://www.emcdda.europa.eu/responses-guide_en.

(a) valorile care stau la baza Uniunii Europene și principiile fundamentale ale dreptului UE: respectarea demnității umane, a libertății, a democrației, a egalității, a solidarității, a statului de drept, a securității și a drepturilor omului;

(b) abordare multidisciplinară: în vederea punerii în aplicare a Agendei UE în materie de droguri, toți partenerii la nivel național¹⁷, instituțiile, organismele și agențiile UE (în special, rolul central permanent deținut de OEDT și Europol)¹⁸, precum și organizațiile în domeniul industriei și al societății civile trebuie să continue și să îmbunătățească acțiunile de cooperare;

(c) integrarea în acțiunea externă a UE: abordarea și obiectivele Agendei UE în materie de droguri ar trebui urmărite în mod coordonat și integrat cu acțiunea externă a UE. Pe măsură ce amenințările și provocările în materie de securitate evoluează, securitatea internă și externă sunt din ce în ce mai interconectate. Prin urmare, protejarea cetățenilor UE în ceea ce privește provocărilor legate de droguri presupune coerență și o cooperare strânsă, după caz, între obiectivele Agendei UE în materie de droguri și acțiunea externă a UE. Acțiunea externă a UE în materie de droguri trebuie să se realizeze pe baza principiilor complementare și care se consolidează reciproc în ceea ce privește responsabilitatea partajată, multilateralismul și răspunsurile globale coordonate¹⁹;

(d) răspunsuri bazate pe date concrete, sub direcție științifică și stimularea inovării: sunt necesare eforturi în materie de cercetare pentru identificarea priorităților, realizarea de sinergii și coordonare și diseminarea efectivă a rezultatelor. Se impune intensificarea eforturilor în sensul dezvoltării, adoptării și utilizării noilor tehnologii pentru o mai bună monitorizare, analiză și reacție la tendințele și amenințările de pe piețele drogurilor ilegale, precum și pentru îmbunătățirea capacității de intervenție în cazul schimbărilor rapide.

Agenda UE în materie de droguri oferă cadrul politic și strategic pentru abordarea eficace și cuprinzătoare a provocărilor în materie de securitate și sănătate publică legate de droguri, prin desfășurarea tuturor instrumentelor relevante la nivel local, național, la nivelul UE și la nivel internațional. De asemenea, ar trebui să permită UE să se exprime la unison atunci când promovează abordarea integrată, echilibrată și multidisciplinară, bazată pe probe, a Agendei UE în materie de droguri. Acest lucru este deosebit de relevant atunci când se urmărește consolidarea dialogului și a cooperării cu țările și regiunile terțe, cu organizațiile internaționale, precum și în cadrul forurilor multilaterale.

Agenda UE în materie de droguri stabilește opt priorități strategice ale politicii UE în materie de droguri pentru următorii cinci ani, în contextul a trei linii principale de

¹⁷ De exemplu, autoritățile de aplicare a legii, serviciile vamale, inclusiv laboratoarele vamale, controlul la frontieră, sistemul judiciar, penitenciarele și centrele corecționale, aviația civilă și autoritățile maritime, serviciile poștale, părțile interesate implicate în cercetare și inovare, serviciile sociale și de tratament pentru consumul de droguri, inclusiv personalul medical, sectorul educației și profilaxiei.

¹⁸ Alte agenții și organisme ale UE implicate în chestiuni legate de droguri sunt, de exemplu, Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă – Frontex, Centrul de Analiză și Operațiuni Maritime – Stupefiante (MAOC-N), Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Justiție Penală – Eurojust și Agenția Uniunii Europene pentru Formare în Materie de Aplicare a Legii – CEPOL, Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene – FRA, Agenția Europeană pentru Medicamente – EMA, Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor – ECDC.

¹⁹ De asemenea, UE își reiterează angajamentul de lungă durată față de abordarea prezentată în documentul final al sesiunii extraordinare din 2016 a Adunării Generale a ONU privind problema drogurilor la nivel mondial <https://undocs.org/A/RES/S-30/1>.

acțiune. În primul rând, Agenda UE în materie de droguri oferă un pachet cuprinzător de măsuri de consolidare a securității, vizând toate aspectele traficului ilicit de droguri, de la grupurile infracționale organizate până la gestionarea frontierelor externe, precum și distribuția și producția ilicită la nivelul UE. În al doilea rând, sunt abordate teme precum prevenirea și conștientizarea efectelor nocive pentru sănătate ale drogurilor, inclusiv asocierea acestora cu acte de violență și alte forme de criminalitate. În al treilea rând, abordarea consecințelor negative asociate consumului de droguri este la fel de importantă. Avem obligația de a ne asigura că persoanele care au nevoie de ajutor au acces la tratamente eficiente și că există un cadru solid de diminuare a riscurilor și a efectelor nocive în vederea reducerii consecințelor negative ale consumului de droguri atât în ceea ce privește persoanele care consumă droguri, cât și familiile acestora și comunitățile din care fac parte. În cadrul noii Agende a UE în materie de droguri, se acordă o recunoaștere specială sprijinirii unei abordări echilibrate și cuprinzătoare în ceea ce privește tratarea problemei consumului de droguri la nivelul penitenciarelor; într-un domeniu care, având în vedere contextul său specific, necesită o abordare strategică, structurată și coordonată.

Agenda UE în materie de droguri este însoțită de un Plan de acțiune în materie de droguri în **Anexa 1**, prevăzând măsurile și activitățile operaționale concrete care vizează facilitarea punerii în aplicare a celor opt priorități strategice.

III. Priorități strategice

A) CONSOLIDAREA SECURITĂȚII – DEZMEMBRAREA PIETELOR DROGURILOR

1. Dezmembrarea și anihilarea principalelor grupuri infracționale organizate asociate drogurilor de mare risc, care provin din statele membre ale UE, își desfășoară activitatea în acestea sau le vizează, precum și abordarea legăturilor cu alte amenințări la adresa securității

Piețele drogurilor au un caracter transfrontalier, iar grupurile infracționale organizate în materie de droguri identificate au adesea un spectru diversificat de infracțiuni. La nivelul UE, peste o treime dintre acestea sunt direct implicate pe piețele drogurilor, dintre care aproximativ două treimi au legături cu o gamă mai largă de activități infracționale, printre care corupția²⁰ și spălarea de bani, care le permit să își desfășoare activitățile. Traficul ilicit de droguri este asociat și cu alte infracțiuni grave, cum ar fi traficul de persoane²¹, introducerea ilegală de migranți și traficul de arme de foc, precum și comerțul cu medicamente falsificate, contrafăcute, neconforme și neautorizate. Au fost identificate

²⁰ În contextul comercializării drogurilor, corupția are o dublă semnificație. Grupurile infracționale organizate fac uz de acte de corupție ca mijloc de facilitare a contrabandei cu droguri, iar veniturile uriașe obținute din vânzarea drogurilor ilegale alimentează capacitatea de corupție în ansamblu a grupurilor organizate la nivelul economiei legale.

²¹ Drogurile și traficul de persoane pot fi interconectate în trei moduri cu caracter general, care uneori se suprapun: atunci când traficul de droguri și traficul de persoane sunt conduse de aceleași grupuri infracționale organizate; atunci când victimele traficului de persoane sunt obligate să participe la comerțul cu droguri; atunci când drogurile joacă un rol în procesul traficului de persoane, facilitând și întreținând exploatarea persoanelor vulnerabile. A se vedea COM(2018) 777; Punerea în aplicare a planului de acțiune al Eurojust de combatere a traficului de persoane (2012-2016), Raport final de evaluare, Eurojust 2017.

posibile legături cu acte de finanțare a terorismului/terorism într-un număr limitat de cazuri.

Prin urmare, operațiunile la scară largă din punct de vedere al volumului asociat drogurilor sau profiturilor, precum și cele la scară mai mică, dar care au un caracter deosebit de nociv din cauza potenței drogurilor care fac obiectul acestora, cum sunt opioidele sintetice, ar trebui să constituie un obiectiv prioritar la nivelul UE. Acest aspect trebuie abordat cu prioritate, în sinergie cu ciclul de politici ale UE de combatere a criminalității internaționale organizate și grave (EMPACT)²² care identifică, prioritizează și abordează amenințările în contextul unei abordări bazate pe mărfuri. În plus, atât obiectivele de prim nivel, cât și cele de nivel mediu stabilite, importante pentru susținerea continuității operaționale a grupurilor infracționale organizate ar trebui să constituie o prioritate în vederea dezmembrării structurii lor de comandă. Ar trebui vizați toți actorii din lanț, suficient de experimentați pentru a asigura continuitatea operațiunilor infracționale.

În al doilea rând, ar trebui să se pună accentul pe urmărirea, înghețarea și confiscarea veniturilor ilegale uriașe provenite din traficul de droguri și infracțiunile conexe, în vederea îngrădirii capacității grupurilor infracționale organizate de a se implica în infracțiuni viitoare și de a se infiltra în economia legală. Pentru a combate în mod eficient traficul de droguri, trebuie să ne asigurăm că profiturile ilegale nu reintră în lanțul de aprovizionare cu droguri și nu facilitează manifestarea comportamentelor infracționale precum corupția și violența, sau a altor forme grave de criminalitate organizată, de exemplu traficul de persoane sau chiar terorismul. În plus, se impun a fi avute în vedere și măsuri de limitare a utilizării în scopuri infracționale a instrumentelor care facilitează comerțul cu droguri, cum ar fi echipamente în cadrul laboratoarelor de droguri având drept scop producția de droguri, arme de foc, documente falsificate și tehnologia de criptare. În cele din urmă, utilizarea instrumentelor reținute și confiscate și a produselor infracțiunilor legate de droguri ar putea veni în sprijinul măsurilor de reducere a cererii și a ofertei de stupefiante.

În al treilea rând, se impune consolidarea relațiilor existente de colaborare și urmărirea cooperării structurate cu țările de origine și de tranzit pentru droguri, cu regiunile și cu organizațiile regionale relevante, inclusiv prin continuarea programelor specifice de sprijin și cooperare care să implice în mod sistematic agențiile relevante ale UE, în special Europol și OEDT, în ceea ce privește prevenirea infracționalității în domeniul drogurilor și cooperarea în domeniul aplicării legii, precum și prin abordarea legăturilor cu alte forme de criminalitate organizată. Totodată, este necesară consolidarea Europol și OEDT cu resursele relevante care se impun în vederea sprijinirii acțiunilor operaționale ale statelor membre în materie de droguri. În acest context, acțiunile operaționale ale EMPACT trebuie consolidate în egală măsură. Pe lângă promovarea și susținerea aplicării legii la nivel internațional și a cooperării observatoarelor în materie de droguri, măsurile în temeiul acestei priorități vor viza în permanență abordarea cauzelor primare și a principalilor factori ai criminalității organizate, precum și sporirea capacității de reziliență a comunităților locale.

Domenii prioritare vizate:
1.1. Țintirea grupurilor infracționale organizate de mare risc, ce își desfășoară activitatea pe piețele drogurilor din UE și la nivel transfrontalier și anihilarea modelelor de afaceri

²² <https://www.europol.europa.eu/empact>.

infracționale, în special a celor care încurajează colaborarea între diverse grupuri infracționale organizate.

1.2. Produsele și instrumentele grupurilor infracționale organizate implicate pe piețele drogurilor și reutilizarea activelor confiscate în scopuri sociale.

1.3. Cooperarea internațională cu țări sau regiuni terțe și implicarea agențiilor UE relevante.

2. Intensificarea detectării traficului angro ilicit de droguri și precursori de droguri la punctele de intrare și de ieșire ale UE

Piețele drogurilor din UE trebuie analizate atât din perspectivă globală, cât și regională²³. Există provocări specifice asociate diverselor regiuni, pe fondul cărora anumite puncte de intrare pe cale maritimă, terestră sau aeriană înspre și dinspre UE constituie o prioritate majoră în ceea ce privește traficul angro ilicit de droguri și precursori, inclusiv produși chimici precursori noi și care nu sunt controlați sau monitorizați. O atenție deosebită se impune a fi acordată „precursorilor de sinteză”²⁴, dat fiind că aceste substanțe chimice sunt în prezent utilizate în special în producția de droguri sintetice ilegale în UE, constituind o adevărată provocare pentru autoritățile de aplicare a legii. Punctele de intrare și ieșire (hub-urile) utilizate pentru traficul de droguri în containere sau cargo pot cauza perturbări la nivelul comerțului UE, pot favoriza corupția și submina buna guvernare. În plus, frontierele externe ale UE (maritime, terestre și aeriene) prezintă vulnerabilități inerente care pot fi exploatate în contextul comerțului cu droguri. În special, spațiile maritime și aeriene care înconjoară frontierele UE au o importanță strategică în ceea ce privește monitorizarea cazurilor de abuz în care sunt implicați traficanții de droguri. Peste 70 % din frontierele externe ale UE sunt maritime.

Prin urmare, cele mai cunoscute puncte de intrare și de ieșire portuare, aeroportuare și terestre în UE, utilizate ca hub-uri de trafic de droguri angro, ar trebui incluse pe o listă de priorități majore în materie de acțiuni care vizează traficul de droguri. Măsurile ar trebui să prevadă o analiză cuprinzătoare a riscurilor vamale asociate containerelor și mărfurilor, crearea de profiluri, schimbul de informații și cooperarea eficientă la nivelul și între agențiile UE competente, autoritățile responsabile de aplicarea legii, controlul vamal și la frontieră ale statelor membre, și agențiile competente din țările partenere. Un schimb mai eficient de informații și o cooperare mai strânsă între autoritățile vamale și autoritățile polițienești au fost identificate ca având caracter esențial în lupta împotriva contrabandei cu droguri. Trebuie să se acorde în egală măsură atenție dezvoltării în continuare și extinderii măsurilor anticorupție în legătură cu aceste hub-uri, precum și depistării oricăror efecte de relocare determinate ca urmare a intervențiilor eficace.

²³ Evoluțiile înregistrate la nivelul producției de droguri în America Latină și în Afganistan au un impact evident asupra pieței drogurilor din UE. China (și, într-o mai mică măsură, India) este importantă ca țară de origine pentru precursorii de droguri și substanțele psihoactive noi. În unele țări învecinate, cum ar fi Maroc, Turcia și Balcanii de Vest, există grupuri infracționale organizate care au legături strânse cu grupurile etnice având reședința în UE, ceea ce aduce modificări la nivelul dinamicii ofertei de droguri. Africa este importantă din perspectiva rolului tot mai important ca zonă de trafic și de tranzit. A se vedea nota de subsol 1.

²⁴ Precursorii de sinteză sunt apropiați din punct de vedere chimic cu precursorii de droguri, fabricați special în scopul eludării controalelor de către autorități.

În al doilea rând, este importantă monitorizarea frontierelor maritime, terestre și aeriene din punct de vedere al tranzitărilor ilegale în contextul comerțului cu droguri. În acest cadru, se impune consolidarea activităților de conștientizare a situației la toate frontierele externe ale UE, inclusiv la nivelul Frontex, în colaborare cu statele membre. Trebuie acordată prioritate frontierelor aeriene și maritime, având în vedere vulnerabilitățile inerente, monitorizarea limitată, precum și importanța strategică a spațiului aerian²⁵ general, precum și Oceanul Atlantic și Marea Mediterană. În timpul pandemiei de COVID-19, transportul maritim s-a desfășurat în continuare în condiții relativ nerestricționate, iar grupurile infracționale organizate implicate în transportul angro de droguri către Europa au avut în continuare la dispoziție oportunități în materie de trafic²⁶. Activitățile de natura celor desfășurate de Centrul de Analiză și Operațiuni Maritime – Stupefiante (MAOC-N) ar trebui consolidate și extinse; de exemplu, monitorizarea navelor și aeronavelor care transportă droguri ilegale în marea liberă și a spațiului aerian din jurul frontierelor maritime și spațiului aerian UE, cunoscute ca făcând obiectul abuzurilor, cu scopul de a le intercepta înainte de sau în momentul în care ajung în primul port de intrare în UE. În acest context, spațiul aerian general prezintă un risc și la adresa securității și face din ce în ce mai des obiectul abuzurilor din partea traficantilor de droguri, gradul de monitorizare fiind în continuare insuficient. Cooperarea internațională în domeniul traficului maritim și aerian rămâne un element esențial în sensul îmbunătățirii schimbului de informații și a capacității de acțiune în timp real ale statelor membre și ale agențiilor UE responsabile de securitatea frontierelor.

Domenii prioritare vizate:
2.1. Contrabanda cu droguri în interiorul și în afara UE prin canale comerciale stabilite (canale legale).
2.2. Trecerea ilegală sau nedeclarată a frontierelor UE.

3. Intensificarea monitorizării eficiente a canalelor logistice și digitale exploatate pentru distribuția volumelor medii și scăzute de droguri și intensificarea confiscărilor de substanțe ilegale care fac obiectul contrabandei, introduse prin aceste canale, în strânsă colaborare cu sectorul privat

Piața drogurilor este facilitată din ce în ce mai mult de mijloace digitale. Atât piețele de pe internetul vizibil, cât și piețele criptate (darknet) sunt utilizate pentru vânzările online de droguri, de exemplu platformele de comunicare socială și aplicațiile de comunicații mobile. Utilizarea acestor tehnologii a facilitat în mod semnificativ distribuția drogurilor, a noilor substanțe psihoactive, a precursorilor și a echipamentelor necesare pentru producția de droguri, generând noi provocări în materie de aplicare a legii și sănătate publică. Traficul de droguri prin servicii poștale și de curierat rapid afectează toate statele membre, o serie de țări înregistrând creșteri considerabile în ceea ce privește volumul de scrisori și colete care conțin droguri²⁷. Traseul specific al trimiterilor poștale poate varia foarte mult, incluzând rute directe de la sursă la destinație sau trecând prin hub-uri de

²⁵ Aviația cuprinde transportul aerian regulat, inclusiv zborurile de pasageri și marfă operate pe rute regulate periodice, precum și aviația generală, care include toate celelalte zboruri comerciale și private.

²⁶ A se vedea nota de subsol 5.

²⁷ Pentru mai multe informații, a se vedea nota de subsol 1.

tranzit din UE și locații din afara UE. Aceste trimiteri poștale pot proveni fie din interiorul UE, fie de dincolo de frontierele externe ale UE.

Pe cale de consecință, o monitorizare și o analiză îmbunătățite și coordonate se impun în ceea ce privește amenințările prezentate de accesibilitatea drogurilor prin intermediul platformelor de comunicare socială, al aplicațiilor, al piețelor de pe internetul vizibil/criptate²⁸, precum și utilizarea plăților online (inclusiv criptomonede) și a comunicării digitale criptate. În acest context, ar trebui consolidat angajamentul față de sectorul privat.

În al doilea rând, o monitorizare mai strictă a transporturilor care conțin substanțe ilegale se impune în strânsă colaborare cu serviciile poștale și de curierat rapid. Rolul noilor tehnologii și al inteligenței artificiale poate fi analizat în vederea îmbunătățirii controalelor și procedurilor, inclusiv a evaluării riscurilor asociate trimerilor poștale²⁹, cu posibilitatea de a pune pe deplin în aplicare date electronice avansate în raport cu toate obiectele care provin din țări-cheie de origine (la nivel internațional și UE).

În al treilea rând, conexiunile de transport feroviar transfrontalier, canalele fluviale și spațiul general aerian pot fi exploatate ca posibile canale de trafic de droguri, fiind în prezent insuficient monitorizate de autoritățile de aplicare a legii. Este nevoie de mai multă conștientizare pentru a consolida monitorizarea și investigațiile punctuale bazate pe riscuri la nivelul porturilor maritime și porturilor fluviale, aerodromurilor și gărilor de mici dimensiuni/locale.

Domenii prioritare vizate:
3.1. Piețele drogurilor facilitate de mijloace digitale.
3.2. Serviciile poștale și de curierat rapid.
3.3. Canalele feroviare și fluviale și spațiul general aerian la nivelul UE.

4. Anihilarea producției și a prelucrării de droguri, prevenirea deturnării și a traficului de precursori de droguri pentru fabricarea drogurilor ilegale și eradicarea cultivării ilegale

Producția de droguri generează riscuri în materie de sănătate și siguranță, precum și daune asupra mediului. Prevenirea producției de droguri în Europa și în țările partenere va contribui în mare măsură la reducerea ofertei și a disponibilității drogurilor pe piața internă a UE și pentru export. Rolul UE ca zonă importantă de producție pentru drogurile sintetice și canabis are drept consecință, de asemenea, deteriorarea mediului pe fondul deversării deșeurilor chimice și generează riscuri atât pentru cei implicați, cât și pentru comunitățile în care se desfășoară producția. În fiecare an, cantitățile de deșeuri chimice

²⁸ De exemplu, se estimează că aproximativ două treimi din ofertele de pe piețele criptate sunt legate de droguri, restul având ca obiect o serie de alte bunuri și servicii ilegale. Pentru mai multe informații cu privire la piețele drogurilor facilitate de mijloace digitale, a se vedea nota de subsol 1.

²⁹ Trimitere poștală: înseamnă o trimitere adresată în forma finală, în care trebuie să fie transportată de către furnizorul serviciului poștal. Pe lângă trimerile de corespondență, asemenea trimeri includ și, de exemplu, cărți, cataloage, ziare, publicații periodice și colete poștale care conțin mărfuri cu sau fără valoare comercială.

generate în contextul producției de droguri sintetice sunt eliminate în gropi de gunoi ilegale. De exemplu, se estimează că pentru fabricarea unui (1) kg de amfetamină sunt generate între 20 și 30 kg de deșeuri³⁰. Producția precursorilor unor substanțe chimice alternative generează, de asemenea, o cantitate semnificativă de deșeuri, chiar înainte ca procesul de fabricare a drogurilor sintetice să aibă loc.

În acest context sunt necesare eforturi suplimentare din partea autorităților de aplicare a legii în scopul depistării și anihilării laboratoarelor de droguri sintetice ilegale, precum și al stopării exporturilor de droguri produse în UE. În ceea ce privește daunele aduse mediului, este esențial să se abordeze impactul asupra mediului, pericolele pentru sănătate și costurile asociate cu deșeurile chimice generate de producția de droguri sintetice, astfel cum se recunoaște și în EMPACT. Amploarea daunelor globale aduse mediului este recunoscută ca fiind ridicată, însă necesită investiții suplimentare în monitorizare și cercetare pentru o mai bună înțelegere a provocărilor tot mai mari în acest domeniu³¹. În cele din urmă, se impune abordarea la nivel european a aspectelor legate de deturnarea precursorilor de droguri și de dezvoltarea precursorilor de sinteză.

În al doilea rând, din ce în ce mai multe locuri de cultivare a canabisului sunt depistate și anihilate la nivelul UE sau în imediata sa vecinătate³². Autoritățile de aplicare a legii ar trebui să intensifice măsurile în scopul de a combate mai eficient cultivarea drogurilor ilegale. În plus, cultivarea drogurilor ilegale în țări terțe cu posibile implicații pentru UE, în special a macilor de grădină pentru producția de heroină și a plantelor de coca pentru producția de cocaină, se impune a fi în egală măsură abordată prin menținerea angajamentului vizând măsurile de dezvoltare alternative: combaterea cauzelor primare ale economiilor având ca obiect droguri ilegale printr-o abordare integrată care să combine eforturile vizând dezvoltarea rurală, combaterea sărăciei, dezvoltarea socio-economică, promovarea accesului la terenuri și drepturile funciare, protecția mediului și schimbările climatice, promovarea statului de drept, a securității și a bunei guvernante, în deplină conformitate cu obligațiile internaționale privind drepturile omului și angajamentul față de egalitatea de gen. Noile amenințări potențiale, cum ar fi producția de metamfetamină pe baza extracției de efedrină și pseudoefedrină din plantele cultivate în regiunile tradiționale de producție de opiu, precum și introducerea de tulpini noi, modificate sau mai potente de droguri clasice pe bază de plante, precum cannabis și coca, trebuie, de asemenea, monitorizate, iar posibilele lor implicații pentru UE evaluate.

Domenii prioritare vizate:
4.1. Producția de droguri sintetice și daunele aduse mediului.
4.2. Cultivarea în interiorul și în afara UE.

³⁰ A se vedea nota de subsol 1, p. 162–163.

³¹ În conformitate cu Directiva 2008/99/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal.

³² Pentru mai multe informații, a se vedea nota de subsol 1.

B) PREVENIRE ȘI SENSIBILIZARE

5. Prevenirea consumului de droguri, îmbunătățirea gradului de prevenire a criminalității și sensibilizarea cu privire la efectele nocive ale drogurilor asupra cetățenilor și comunităților

Cererea de droguri este în creștere. Natura ilegală a pieței drogurilor se traduce prin potențiala expunere a persoanelor care consumă droguri la o gamă largă de consecințe negative asociate, care se pot extinde și la nivelul familiilor acestora și a comunităților din care fac parte. Prin urmare, programele ample de prevenire și sensibilizare sunt esențiale. Multe programe sunt deja disponibile, dedicate detectării și intervenției timpurii, promovării stilurilor de viață sănătoase și prevenirii, inclusiv programe finanțate prin diverse fonduri UE³³. Sunt necesare însă strategii suplimentare, care să consolideze reziliența în rândul populației generale și care să vizeze persoanele cele mai vulnerabile. În ciuda programelor deja existente, astfel de strategii sunt inexistente în anumite domenii sau cuprind măsuri cărora le lipsește o bază solidă de date concrete pentru a fi eficiente. Violența generată pe fondul comerțului cu droguri, inclusiv omucideri, contribuie la însuflarea unor sentimente de insecuritate la nivelul comunităților, la fel ca și funcționarea piețelor deschise de droguri. Datele privind omuciderile asociate consumului de droguri par să sugereze faptul că avem de-a face cu un fenomen de amploare în mai multe țări din UE³⁴. Datorită modelului de afaceri în schimbare utilizat de grupurile infracționale organizate, există în prezent o amenințare din ce în ce mai mare ca piața europeană a drogurilor să devină un factor de creștere a violenței în rândul comunităților noastre și a practicilor de corupție la nivelul UE. Măsurile de izolare impuse în contextul pandemiei de COVID-19 ar putea contribui la adâncirea rivalității între organizațiile care operează în domeniul drogurilor.

În consecință, ar trebui să se acorde prioritate măsurilor de prevenire și de sprijinire a grupurilor expuse riscului de a experimenta droguri și dezvoltării unui model al consumului de droguri, pe baza înțelegerii la nivel științific atât a celor care sunt cei mai expuși riscului, cât și a abordărilor care s-au dovedit a fi eficiente. Școlile și tineretul vor constitui un grup-țintă important în ceea ce privește desfășurarea activităților de prevenire. Cu toate acestea, se impune a fi acordată o atenție specială și acelor grupuri care au fost identificate ca fiind deosebit de vulnerabile, cuprinzând copii și tineri care trăiesc în familii cu părinți având antecedente de tulburări cauzate de utilizarea greșită a substanțelor, persoane diagnosticate cu tulburări psihice, persoane care suferă de dureri cronice/sindromul oboselii cronice sub diverse forme, persoane fără adăpost, migranți și minori neînsoțiți, precum și tineri încadrați în sistemul de justiție penală. Trebuie avute în vedere și nevoile femeilor care sunt vulnerabile la problema drogurilor.

În al doilea rând, este importantă recunoașterea impactului infracțiunilor asociate drogurilor, precum și combaterea amenințărilor reprezentate de aceste infracțiuni, cum ar fi violența și intimidarea, precum și corupția și efectul negativ asociat al acestora asupra economiei legale. De asemenea, se impune combaterea exploatării grupurilor vulnerabile și a celor care se confruntă cu probleme legate de droguri de către grupurile infracționale

³³ Pentru o privire de ansamblu detaliată asupra programelor de intervenție în domeniul drogurilor, consultați baza de date OEDT cu privire la intervențiile în domeniul drogurilor, inclusiv măsurile de prevenire, care fac parte din portalul de bune practici; <https://www.emcdda.europa.eu/best-practice/evidence-summaries>.

³⁴ Pentru mai multe informații, a se vedea nota de subsol 1.

organizate. Combaterea și prevenirea acestor amenințări constituie o provocare majoră, care necesită acțiuni concertate la nivelul UE și într-o serie de sectoare.

În al treilea rând, acțiuni de sensibilizare orientate, printre altele, către promovarea unor stiluri de viață sănătoase în rândul tinerilor, al copiilor și al grupurilor vulnerabile au un caracter important în vederea creșterii rezilienței populației la problemele legate de droguri. Printre obiectivele sensibilizării se poate număra sporirea gradului de educație în ansamblu în ceea ce privește efectele drogurilor și dependența în general. De asemenea, ar putea fi abordat aspectul stigmatizării asociate consumului de droguri, în special deoarece acest stigmat poate avea o influență negativă asupra sănătății mentale și fizice a consumatorilor de droguri, putând acționa și ca o barieră în calea beneficiilor de tratament. Acțiunile eficiente de sensibilizare în materie de droguri ar trebui să fie adecvate copiilor, astfel încât copiii să înțeleagă mai bine pericolele și consecințele pe termen lung ale abuzului de substanțe, să profite la maxim de canalele de comunicare digitale noi și inovatoare, să fie adecvate contextului social local și nevoilor grupurilor țintă de populație și să se întemeieze pe dovezi și evaluări științifice.

Domenii prioritare vizate:
5.1. Măsuri preventive vizând reducerea expunerii la substanțe stupefiante și îmbunătățirea protecției și a rezilienței grupurilor cele mai vulnerabile la dezvoltarea unor probleme/dependențe pe termen lung.
5.2. Prevenirea criminalității în domeniul drogurilor, cu un accent deosebit pe prevenirea violenței și limitarea corupției.
5.3. Creșterea rezilienței și reducerea stigmatului.

C) ABORDAREA CONSECINTELOR NEGATIVE ASOCIATE CONSUMULUI DE DROGURI

6. Îmbunătățirea accesului la opțiunile de tratament care corespund gamei de nevoi în materie de sănătate și reabilitare ale persoanelor care experimentează consecințe negative asociate consumului de substanțe

Consumul problematic de substanțe este o boală cronică și adesea recurentă, care poate cauza efecte nocive grave nu numai persoanei în cauză, ci și familiei și întregii comunități. În rândul persoanelor care utilizează droguri, politoxicomania este o practică obișnuită, ceea ce poate spori riscurile pentru sănătate și, în același timp, poate complica punerea în aplicare a unor intervenții eficiente. Persoanele în cazul cărora consumul de droguri evoluează într-atât încât să provoace dependență prezintă în mod frecvent tulburări psihice și comorbidități fizice, iar multe dintre acestea se vor confrunta cu probleme în ceea ce privește menținerea unui loc legal de muncă sau asigurarea unei locuințe. Cu toate acestea, în multe țări, disponibilitatea tratamentelor pentru consumul de droguri este încă prea limitată, existând bariere în calea acceptării tratamentului³⁵. De asemenea, recunoașterea faptului că administrarea tratamentului pentru consumul de droguri presupune colaborarea cu alte servicii de asistență medicală și socială reprezintă

³⁵ Acest fapt este recunoscut la nivel internațional în vederea consolidării prevenirii și tratamentului pentru abuzul de substanțe, incluse ca țintă [3.5] în cadrul obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite.

un aspect important. Sunt necesare servicii cuprinzătoare și integrate care să admită faptul că consumul de substanțe reprezintă o problemă de sănătate și care să se bazeze și pe contribuția altor servicii de asistență socială și medicală, cum ar fi cele care au în vedere cerințe locative, de ocupare a forței de muncă sau educaționale. Acest aspect va fi din ce în ce mai important din cauza impactului social și economic al pandemiei de COVID-19.

Din aceste motive, barierele în calea accesului la tratament trebuie abordate prin asigurarea faptului că serviciile de asistență medicală și serviciile sociale sunt în egală măsură disponibile în mod suficient și adecvate nevoilor grupurilor lor de clienți. Barierele în calea accesului ar trebui să fie reduse în ceea ce privește caracteristicile-cheie ale grupului țintă, cum ar fi factorii demografici (de exemplu, vârsta, sexul, educația, mediul cultural), factorii situaționali (de exemplu, sărăcia, situația familială, sfera socială, migrația) și factorii personali (de exemplu, sănătatea fizică și mentală, bunăstarea psihologică). De asemenea, trebuie avute în vedere aspectele de consiliere și tratament vizând nevoile specifice ale copiilor.

În al doilea rând, trebuie luate măsuri care să vizeze o mai bună identificare și abordare a obstacolelor cu care se confruntă femeile³⁶ în ceea ce privește implicarea și susținerea implicării în servicii de tratament și de reabilitare. Printre acestea se numără violența domestică, traumele, stigmatizarea, problemele fizice și tulburările psihice, precum și aspectele legate de sarcină și de îngrijirea copiilor, care pot fi agravate de factorii demografici, situaționali și personali la care se face referire anterior. Furnizarea de servicii eficace ar trebui să țină seama de nevoile specifice și de experiențele de viață ale femeilor cu probleme legate de droguri, să recunoască faptul că modelele de consum de droguri și problemele pot fi diferite față de cele ale bărbaților, inclusiv o posibilă incidență mai mare a problemelor legate de consumul de medicamente eliberate pe bază de prescripție medicală. De asemenea, trebuie avute în vedere și opțiunile de servicii dedicate exclusiv femeilor sau alte forme de îngrijiri de specialitate, cum ar fi parteneriate strânse de lucru cu furnizori de servicii medicale care lucrează cu femei vulnerabile sau victime ale violenței domestice.

În al treilea rând, se impune recunoașterea diversității clare în rândul consumatorilor de droguri și luarea măsurilor în sensul furnizării serviciilor în măsură să abordeze această diversitate și să reflecte nevoile diverselor grupuri în ceea ce privește consumul problematic de droguri. Grupurile specifice cu nevoi mai complexe cuprind: segmentul de populație în curs de îmbătrânire, care este reprezentat de consumatori de substanțe pe termen lung, persoanele cu comorbidități reprezentate de tulburări psihice și probleme legate de consumul de substanțe, persoanele fără adăpost și femeile vulnerabile. Implicarea efectivă în raport cu aceste grupuri necesită modele de îngrijire care să aibă în vedere nevoia de parteneriate de servicii încrucișate între furnizorii de servicii medicale și sociale și grupurile de pacienți/persoanele care asigură servicii informale de îngrijire.

³⁶ În conformitate cu Comunicarea Comisiei COM(2020) 152 din 5.3.2020 intitulată „O Uniune a egalității: Strategia privind egalitatea de gen 2020-2025”.

Domenii prioritare vizate:

6.1. Accesul la serviciile de tratament și de reabilitare bazate pe nevoile individuale și acoperirea acestora.

6.2. Tratamentul care abordează nevoile specifice ale femeilor.

6.3. Modele de îngrijire adecvate pentru grupurile cu nevoi mai complexe.

7. Sporirea eficienței intervențiilor de reducere a riscurilor și a efectelor negative, vizând protejarea sănătății consumatorilor de droguri și a publicului

Protejarea persoanelor care consumă droguri și a publicului împotriva consecințelor negative asociate consumului de droguri necesită un cadru de intervenție în diverse domenii de potențiale efecte nocive și riscuri, ce poate contribui la obținerea în timp a unor rezultate îmbunătățite în sfera socială și a sănătății. Printre posibilele ținte importante ale intervențiilor în acest domeniu se numără măsuri de reducere a riscului de infectare cu HIV/SIDA sau hepatită virală în rândul persoanelor care își injectează droguri, prevenirea supradozelor și abordări care încurajează consumatorii de droguri să adopte comportamente cu risc mai scăzut și să promoveze obiectivele în materie de sănătate și siguranță. Efectele pe termen lung ale consumului de droguri asupra persoanelor tinere, al căror creier este încă în dezvoltare, cum sunt adolescenții, constituie în egală măsură un aspect important. Ar trebui consolidate măsurile vizând limitarea riscului de accidente rutiere în rândul persoanelor care conduc sub influența drogurilor, ori sub influența combinată a drogurilor și a alcoolului. Un cadru de reducere a efectelor nocive ar trebui să abordeze cu prioritate oferirea de alternative la măsurile coercitive care pot contribui la scăderea nivelurilor consumului de substanțe și ar putea diminua ratele de recidivă, reducând în același timp povara financiară și administrativă, precum și costurile sociale.

Drept răspuns, inițiativele vizând reducerea efectelor negative ar trebui extinse. Programele de schimb de ace și seringi, tratamentul de substituție pentru dependența de medicamente opioide, sălile pentru consumul de droguri, precum și alte măsuri inovatoare de reducere a efectelor negative, însoțite de dovezi privind eficacitatea și testarea accesibilă pentru virusul hepatitei C (VHC), pot constitui intervenții eficiente de prevenire a infecțiilor cu transmitere hematogenă în rândul persoanelor care își injectează droguri. Acestea reprezintă intervenții cheie menite să pună capăt epidemiei de HIV/SIDA și să elimine hepatita virală ca amenințare la adresa sănătății publice în rândul persoanelor care își injectează droguri, dat fiind că previn apariția unor noi infecții, oferind în același timp posibilitatea de a intra în contact cu populațiile cu risc ridicat în vederea testării și încadrării acestora în programe de îngrijire.

În al doilea rând, utilizarea greșită a medicamentelor controlate prescrise poate afecta persoane din toate categoriile sociale, din medii și comunități diverse. Deturnarea medicamentelor de substituție pentru tratamentul dependenței de opioide, de la utilizarea preconizată a acestora în tratamentul pentru consumul de droguri la utilizare în scopuri nonmedicale și vânzare pe piețele de droguri ilegale, reprezintă un motiv special de îngrijorare. Preocupări există însă și în ceea ce privește potențialul de utilizare greșită a altor medicamente psihoactive, în special cele care sunt utilizate pentru ameliorarea durerii. De asemenea, este îngrijorător faptul că substanțele medicamentoase au fost

uneori fabricate sau obținute în mod ilegal din surse online din afara UE. Utilizarea substanțelor care fac obiectul deturnării a fost asociată cu supradoze fatale și nefatale și cu o incidență crescută a dependenței, adesea dependența de opiacee. Totuși, este important ca abordările din acest domeniu să asigure în același timp disponibilitatea medicamentelor și a altor substanțe controlate în scopuri terapeutice și științifice adecvate.

În al treilea rând, cooperarea cu țările și regiunile terțe și organizațiile regionale relevante ar trebui să abordeze și aspectele în domeniul sănătății legate de problema drogurilor, în special impactul intervențiilor vizând reducerea cererii și ofertei asupra consumatorilor de droguri și asupra publicului. Tratatamentul, reducerea efectelor negative și alternativele la sancțiunile coercitive ar trebui să constituie puncte permanente pe ordinea de zi a dialogurilor cu țări sau regiuni terțe pe tema drogurilor, în cazul în care astfel de măsuri nu sunt încă puse în aplicare.

În al patrulea rând, conducerea sub influența drogurilor reprezintă o problemă de siguranță rutieră, deoarece afectează capacitatea de a conduce și crește riscul de producere a accidentelor. Sunt necesare eforturi suplimentare în vederea îmbunătățirii metodelor de testare a conducătorilor auto aflați sub influența drogurilor. În plus, acțiuni de sensibilizare se impun în vederea evidențierii riscurilor pe care le prezintă conducerea sub influența drogurilor. Acest domeniu implică activități suplimentare de cercetare și dezvoltare pentru identificarea și evaluarea răspunsurilor strategice și operaționale eficiente, inclusiv dezvoltarea metodelor de testare și a instrumentelor mai ieftine pentru detectarea drogurilor.

În al cincilea rând, deși toate statele membre utilizează cel puțin o astfel de măsură considerată alternativă la sancțiunile coercitive³⁷, se impune intensificarea eforturilor și integrarea punerii în aplicare a unor alternative eficiente la sancțiunile coercitive în cazul infractorilor utilizatori de droguri. Sunt necesare date mai cuprinzătoare și mai detaliate în acest domeniu.

În al șaselea rând, supradoza și alte forme de mortalitate evitabilă asociate consumului de droguri sunt consecințe negative terminale asociate consumului de droguri³⁸. Intervenția eficientă în vederea reducerii cazurilor de supradoză de droguri rămâne o lacună evidentă în contextul răspunsurilor actuale, numărul deceselor prin supradoză de droguri fiind în continuare ridicat în multe țări și chiar în creștere în unele țări. În pofida unor progrese deosebit de importante înregistrate recent, de exemplu, utilizarea pe scară mai largă a antagoniștilor opioizi, cum ar fi naloxona, asigurarea disponibilității acestora și promovarea utilizării adecvate pentru a răspunde la situațiile de supradoză de droguri sau care intervin în administrarea acestora sunt în continuare imperative. În plus, există provocări în materie de date cuprinzătoare cu privire la numărul de decese cauzate de

³⁷ Alternativele la măsurile coercitive sunt definite ca măsuri care au un anumit element de reabilitare sau care constituie o măsură non-intervenționistă (de exemplu, decizia de a nu pune sub acuzare sau de neîncepere a urmăririi penale), precum și cele utilizate în locul detenției sau al altor pedepse (de exemplu, o pedeapsă cu suspendare însoțită de tratament pentru consumul de droguri). A se vedea Concluziile Consiliului din martie 2018 privind alternativele la sancțiunile coercitive, documentul 6931/18.

³⁸ În 2017, în UE s-au produs cel puțin 8 238 de decese prin supradoză în care a fost implicat cel puțin un drog ilegal. A se vedea OEDT (2019). Raportul european privind drogurile, p. 79.

supradoză la nivelul UE din motive care includ subraportarea sistematică, lipsa capacității toxicologice și procesele de înregistrare care duc la întârzieri în raportare.

Domenii prioritare vizate:

7.1. Boli infecțioase asociate consumului de droguri.

7.2. Utilizarea necorespunzătoare a medicamentelor și accesul la substanțe controlate exclusiv în scopuri medicale și științifice și posibila lor deturnare.
--

7.3. Cooperarea internațională în vederea protejării sănătății consumatorilor de droguri.

7.4. Conducerea sub influența drogurilor.

7.5. Alternative la sancțiunile coercitive.

7.6. Decese cauzate de supradoză și asociate consumului de droguri.

8. Dezvoltarea unei abordări echilibrate și cuprinzătoare în ceea ce privește consumul de droguri în penitenciare (reducerea cererii și restricționarea ofertei)

Consumatorii de droguri formează o mare parte din totalul efectivelor de deținuți. Majoritatea deținuților au consumat droguri ilegale la un moment dat în viață, iar mulți dintre aceștia oferă modele ale consumului cronic și problematic de droguri. Deși unele persoane încetează sau reduc consumul de droguri în momentul încarcerării, altele încep să consume droguri sau să adopte atitudini mai nocive în perioada încarcerării. Pe lângă nivelurile ridicate de probleme asociate consumului de droguri, deținuții se confruntă și cu condiții mai precare de sănătate decât populația generală, cu o prevalență mai mare a infecțiilor cu transmitere hematogenă, precum și rate ridicate de boli mintale. În cazul consumatorilor de opioide, riscul de deces din cauza unei supradoze de droguri crește considerabil în perioada ulterioară eliberării din penitenciar, din cauza ratelor ridicate de recădere și a toleranței mai scăzute la opioide. Se impune identificarea și anihilarea gamei largi de canale de aprovizionare cu droguri în penitenciare și a celor implicați în susținerea acestor canale.

Prin urmare, asigurarea continuității tratamentului, a reabilitării și a recuperării în cazul infractorilor utilizatori de droguri se impune în perioada detenției și ulterior acesteia, precum și, în cele din urmă, sprijinirea reintegrării sociale a acestora. Dezvoltarea unui model permanent de îngrijire, adecvat pentru fiecare stat membru și pentru fiecare centru de detenție și serviciu de izolare ar putea fi esențială pentru a le permite deținuților să aibă acces la gama de sprijin de care au nevoie pentru a-și atinge propriile obiective de recuperare pe durata detenției, a reduce riscurile și a promova implicarea continuă în servicii de tratament și de reabilitare, după executarea pedepsei.

În al doilea rând, anihilarea canalelor de aprovizionare cu droguri (și a altor obiecte ilicite) în penitenciare și identificarea persoanelor participante la acestea ar trebui să constituie o prioritate. În acest context, colaborarea cu autoritățile de aplicare a legii, schimbul de informații, combaterea corupției, utilizarea informațiilor și testarea antidrog ar putea constitui baza unei intervenții eficiente.

Domenii prioritare vizate:
8.1. Continuitatea îngrijirii în penitenciare și servicii de izolare.
8.2. Restricționarea furnizării de droguri în penitenciare.

IV. Guvernanța, punerea în aplicare și monitorizarea Agendei UE în materie de droguri

Agenda UE în materie de droguri este însoțită de un Plan de acțiune în materie de droguri care acoperă aceeași perioadă, vizând transpunerea priorităților strategice ale acesteia în măsuri și activități operaționale concrete. Planul de acțiune în materie de droguri reunește atât aspectele interne, cât și aspectele externe necesare punerii în aplicare a obiectivelor Agendei UE în materie de droguri. În vederea îmbunătățirii securității și a sănătății în contextul fenomenului drogurilor, acțiunile prevăzute în Planul de acțiune în materie de droguri ar trebui să contribuie și la punerea în aplicare a Strategiei privind o uniune a securității și a obiectivelor aplicabile prevăzute în Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă.

Figura 1 prezintă principalii actori implicați în politica în materie de droguri – stabilirea și contribuția la stabilirea priorităților strategice în cadrul Agendei UE în materie de droguri; punere în aplicare: la nivel tactic și operațional – în ceea ce privește punerea în aplicare a acțiunilor prioritare în Planul de acțiune în materie de droguri; monitorizare – sprijinirea evaluării progreselor înregistrate; și coordonarea punerii în aplicare.

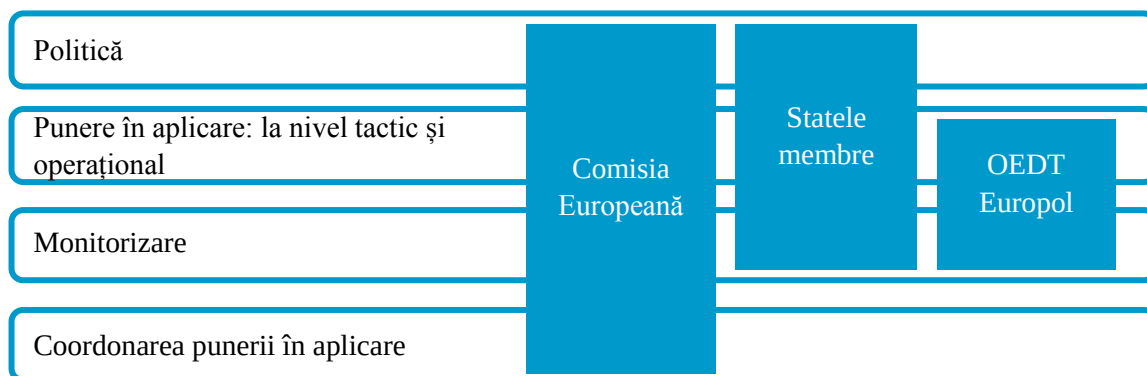
Este necesară o mai bună coordonare atât la nivelul instituțiilor, al organismelor UE și al agențiilor UE relevante, al statelor membre și al societății civile, precum și între acestea. În plus, pentru a urmări abordarea și obiectivele Agendei UE în materie de droguri, este necesară consolidarea cooperării internaționale între UE, țări și regiuni terțe și organizații și organisme internaționale, precum și la nivel multilateral³⁹. Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE) are un rol-cheie în procesul de sprijinire a acestor eforturi, inclusiv prin intermediul delegațiilor UE și al instrumentelor de politică externă și de securitate comună (PESC), cum ar fi misiunile și operațiunile politicii de securitate și apărare comună (PSAC) și rețeaua de experți în materie de combatere a terorismului/securitate.

În plus, ar trebui să se asigure colaborarea cu Forumul UE al societății civile în materie de droguri în ceea ce privește punerea în aplicare, evaluarea și furnizarea de contribuții la dezvoltarea politicilor în materie de droguri la nivelul UE și la nivel internațional.

Înainte de încheierea perioadei de aplicare a Agendei UE în materie de droguri, în 2025, Comisia Europeană va efectua o evaluare independentă a Agendei și a Planului de acțiune ale UE în materie de droguri, luând în considerare contribuțiile tuturor actorilor implicați în guvernanță și ale altor părți interesate relevante, precum și în perspectiva dezvoltării viitoare a politicii UE în materie de droguri.

³⁹ Atribuirea acțiunilor către statele membre în Planul de acțiune în materie de droguri nu aduce atingere repartizării competențelor astfel cum este prevăzută în tratate, în special în ceea ce privește acțiunea externă vizând politica în materie de droguri.

Figura 1: Patru niveluri de guvernare

Resursele ar trebui să fie direcționate în mod proporțional către prioritățile, domeniile și intervențiile strategice care vor conduce cel mai probabil la îndeplinirea obiectivelor Agendei UE în materie de droguri atât la nivelul UE, cât și la nivel național și local. Prin urmare, necesitatea unei modalități de măsurare a eficacității globale a răspunsului la problema drogurilor este importantă. Finanțarea acordată în sprijinul priorităților stabilite în prezenta Agendă ar trebui să fie alocată din surse de finanțare transsectoriale ale UE, în special din Fondul pentru securitate internă, programul „UE pentru sănătate”, Fondul social european+, programul „Justiție”, componenta cercetare în domeniul securității din cadrul programului Orizont Europa, fondurile politicii de coeziune, programul Europa digitală și programul „Drepturi și valori”.

Monitorizarea progreselor înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a Agendei și a Planului de acțiune ale UE în materie de droguri va fi sprijinită printr-un sistem coordonat de monitorizare, evaluare și cercetare. Nivelul progreselor înregistrate în ceea ce privește realizarea priorităților strategice și a acțiunilor conexe, astfel cum sunt prezentate în Planul de acțiune în materie de droguri, va fi stabilit cu ajutorul unor indicatori de performanță pentru fiecare prioritate strategică⁴⁰. Comisia Europeană, cu sprijinul OEDT, și alte agenții și organisme ale UE, după caz, vor monitoriza și coordona punerea în aplicare a Agendei UE în materie de droguri.

V. Concluzie

Comisia plasează răspunsurile UE la problema criminalității organizate și a drogurilor în centrul agendei politice a UE, coordonând o nouă abordare strategică în materie de droguri. Colaborarea va avea o importanță capitală. Aceasta va necesita o cooperare tot mai strânsă între toți actorii, precum și între autorități la nivel local, național și la nivelul UE. Ne vom uni în continuare forțele cu partenerii globali. La nivelul UE, Comisia va da un nou impuls rolului OEDT pentru a se asigura că Agenția se implică mai ferm în raport cu ansamblul priorităților strategice în materie de droguri. Comisia invită Consiliul și Parlamentul European să aprobe Agenda și Planul de acțiune ale UE în materie de droguri și să sprijine și să valorifice întregul potențial al fiecărei priorități strategice prevăzute în acestea. Acesta este un efort comun, în beneficiul tuturor cetățenilor.

⁴⁰ A se vedea anexa 2.